

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

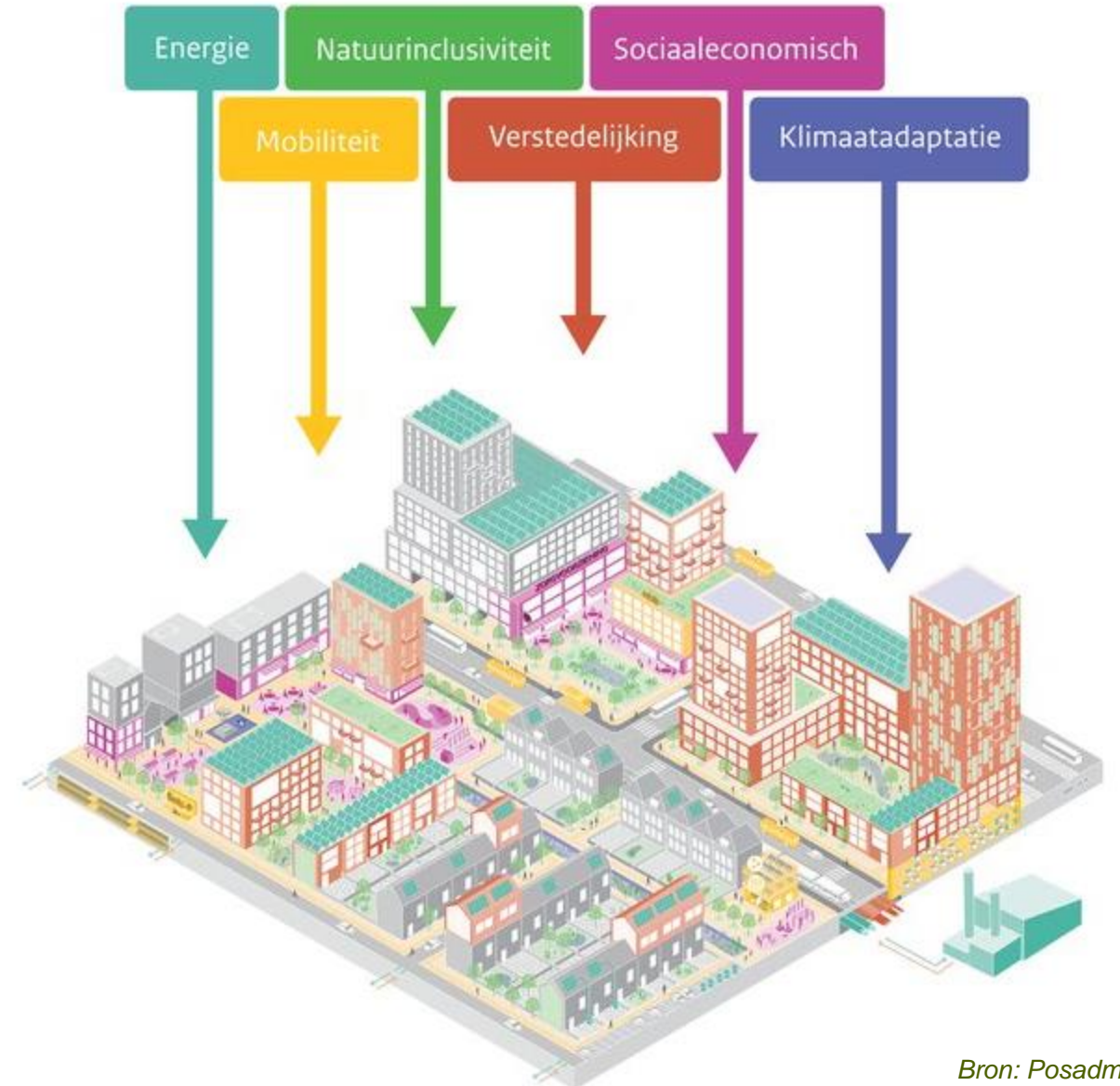
ONDERZOEK BIODIVERSITEIT BIJ GEMEENTEN

Stand van zaken, knelpunten en kansen

AANLEIDING

- Uitdagingen en kansen in de openbare ruimte op het gebied van biodiversiteit
- Gemeenten dragen grote verantwoordelijkheid
- Deltaplan Biodiversiteitsherstel wil inzicht in stand van zaken en behoeften gemeenten

ONDERZOEK

Waar liggen de grootste uitdagingen en kansen bij gemeenten voor biodiversiteitsherstel, en welke ondersteuning van het Deltaplan en haar partners is gewenst?

STAND VAN ZAKEN

- Motivatie
- Verankering in het beleid
- Financiering
- Implementatie in de praktijk

KNELPUNTEN

- Grootste uitdagingen
- Behoeften

KANSEN

- Kansen
- Mogelijke rol Deltaplan

METHODE

1. Enquête: 77 gemeenten (21%, aantal gemeenten NL: 342)
2. Interviews: 8 gemeenten, Stichting Steenbreek
3. Bijeenkomst P10 gemeenten

Functies:

- Beleidsmedewerker
- Beheerder
- Adviseur
- Werkvoorbereider
- Raadslid
- Projectmanager
- Stadsecoloog

Albrandswaard	Den Helder	Landsmeer	Overbetuwe
Alphen aan den Rijn	Dordrecht	Land van Cuijk	Putten
Altena	Dronten	Leiden	Reusel-De Mierden
Amsterdam	Edam-Volendam	Lelystad	Roerdalen
Apeldoorn	Ede	Lingewaard	Roermond
Arnhem	Groningen	Losser	Roosendaal
Bergeijk	Goes	Maasgouw	Rotterdam
Bergen, Uitgeest,	Gouda	Maashorst	Schiedam
Castricum, Heilo	Haarlemmermeer	Maastricht	Steenwijkerland
Bernheze	Heemskerk	Meppel	Utrechtse Heuvelrug
Best	Heemstede	Nieuwegein	Valkenswaard
Bodegraven-	Helmond	Nijkerk	Veldhoven
Reeuwijk	Hillegom, Lisse en	Nijmegen	Venray
Brummen	Teylingen	Noardeast-Fryslân	Vijfheerenlanden
Bunnik	Hoeksche Waard	Noordwijk	Vlieland
Cranendonck	Hof van Twente	Nuenen, Gerwen en	Vlissingen
Dalfsen	Hollands Kroon	Nederwetten	Waadhoeke
De Bilt	Horst aan de Maas	Oegstgeest	Wierden
De Fryske Marren	Houten	Oirschot	Winterswijk
De Ronde Venen	IJsselstein	Olst-Wijhe	
Delft	Kapelle	Ommen	
Den Haag	Krimpenerwaard	Oost Gelre	

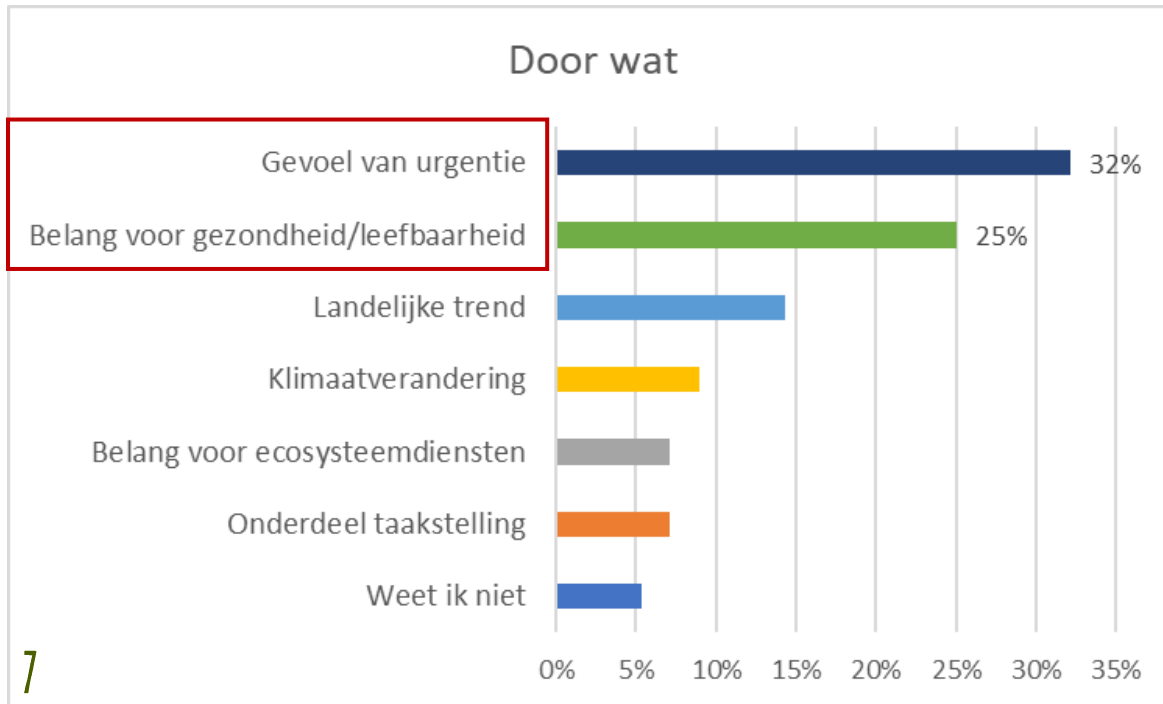
Legenda

- Interview
- Interview + enquête

1. STAND VAN ZAKEN

STAND VAN ZAKEN: MOTIVATIE

Door wat wordt uw gemeente gemotiveerd om aan biodiversiteit te werken? (open vraag)

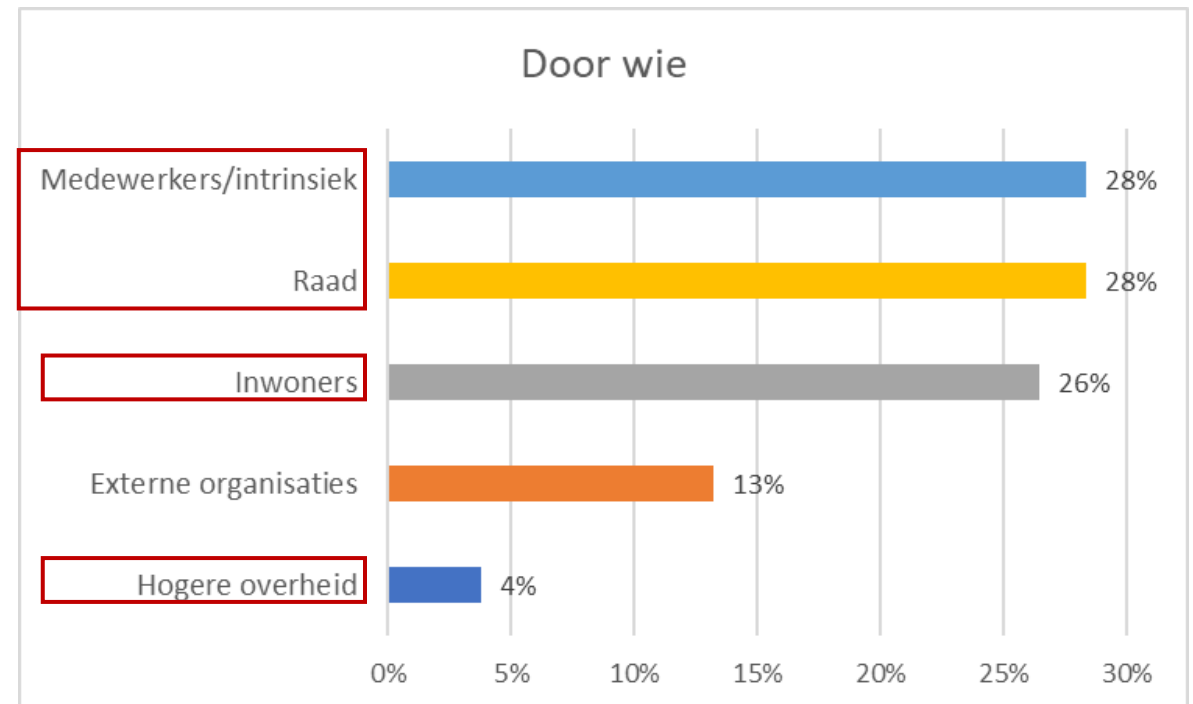
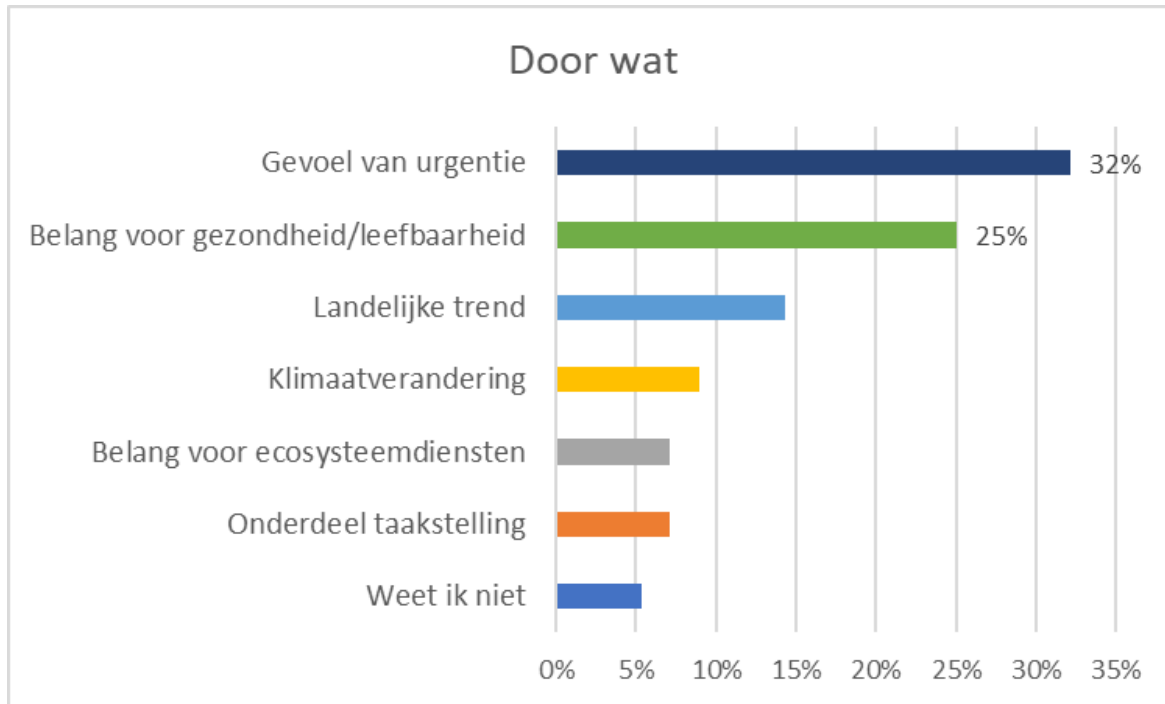

STAND VAN ZAKEN: MOTIVATIE

Door wie/wat wordt uw gemeente gemotiveerd om aan biodiversiteit te werken? (open vraag)

“Binnen de gemeente is een ‘groep’ medewerkers vanuit eigen motivatie begaan met het onderwerp. Daarnaast wordt de biodiversiteit als onderdeel van een gezonde leefomgeving gezien. Nu dat duidelijk in de gevarenzone zit, is het hoog op de agenda komen te staan.”

Opvallend: Bottom-up

STAND VAN ZAKEN: BELEID

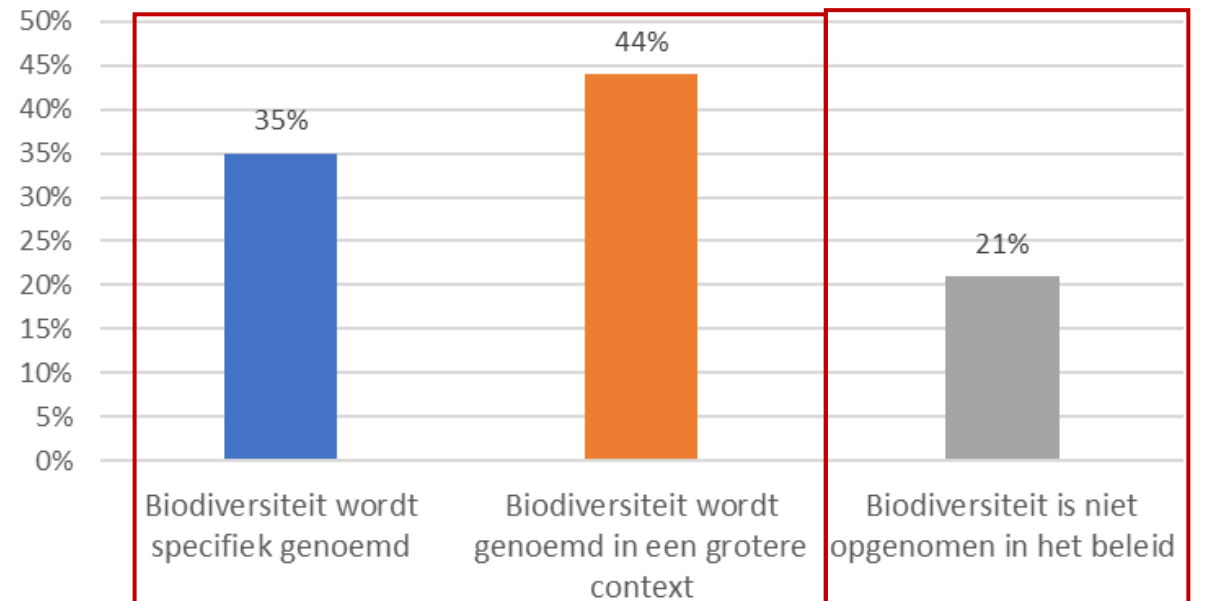
- 79% beleid voor biodiversiteit
- Gezocht naar koppelkansen op het gebied van klimaatadaptatie

“De biodiversiteit verhogen in combinatie met hittestress voorkomen”

“Het programma biodiversiteit is 1 van de 4 thema's van het programmaplan duurzaamheid (andere zijn circulaire economie, klimaatadaptatie en energietransitie)”

*Heeft uw gemeente beleid omtrent biodiversiteit?
(1 keuze)*

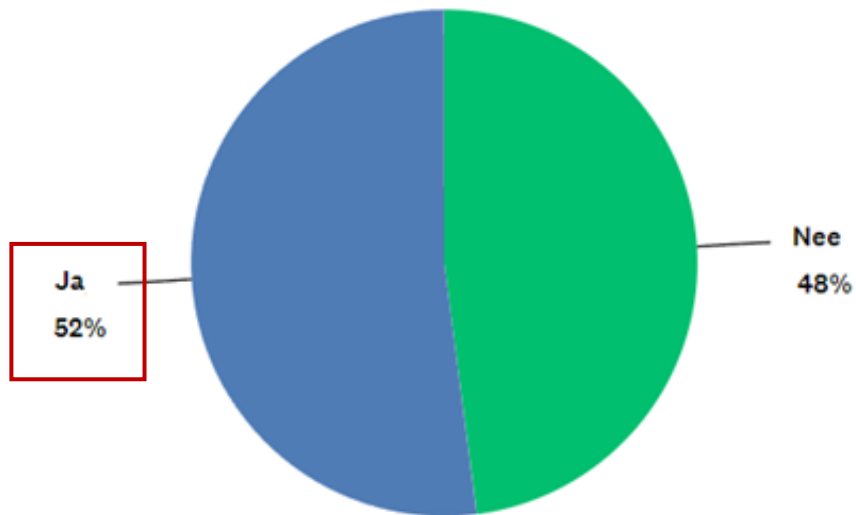
Verankering beleid

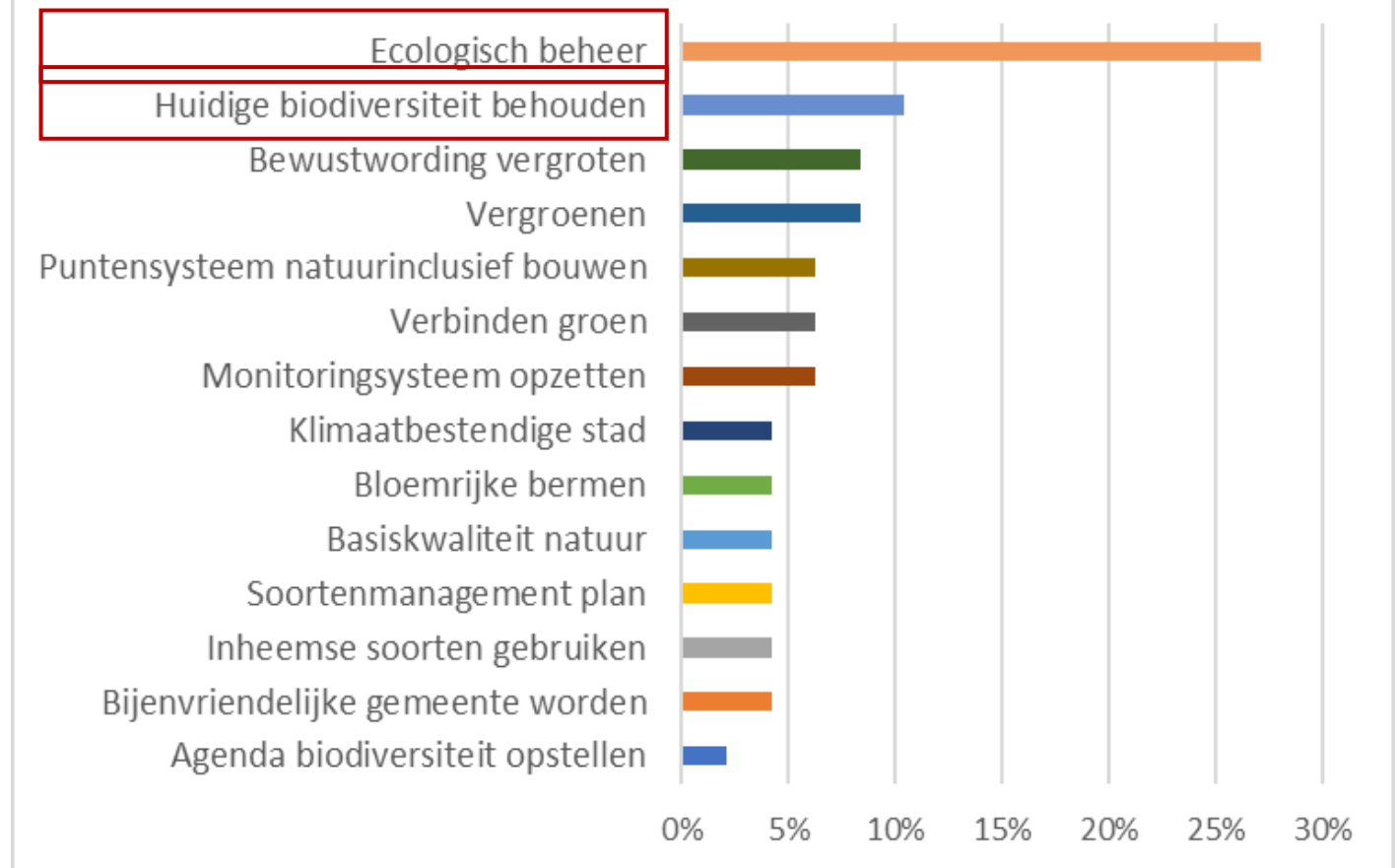
STAND VAN ZAKEN: DOELEN

Zijn er concrete doelen in het beleid vastgesteld voor het bevorderen van de biodiversiteit? (open vraag)

Aanwezigheid doelstellingen

Beleidsdoelstellingen

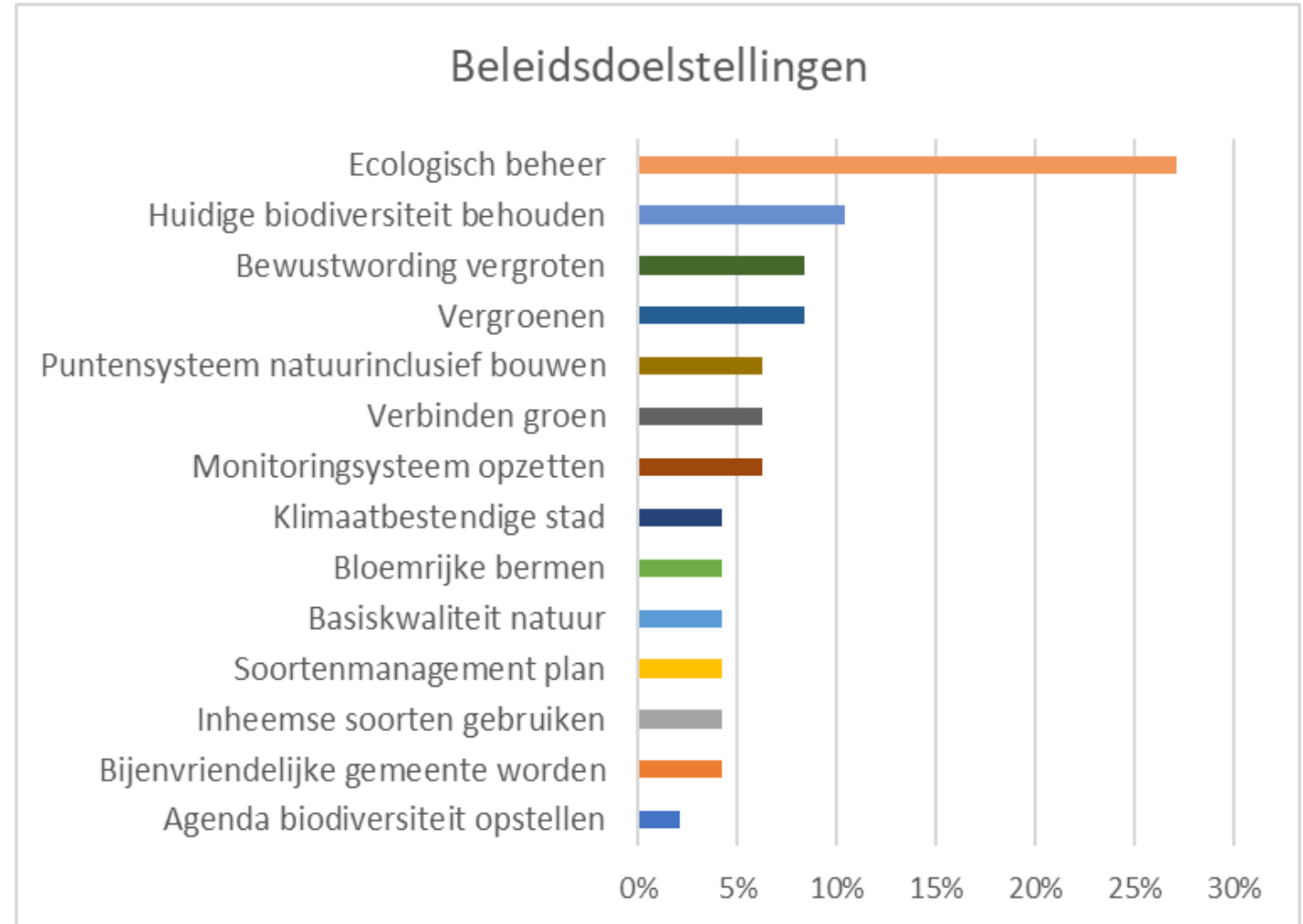

STAND VAN ZAKEN: DOELEN

Opvallend: Doelstellingen blijven vaak vaag

“We hebben eigenlijk enkel streefbeelden geformuleerd. Het is wel een beetje vaag, maar wel een richting die we met zijn allen hebben afgesproken. Dat maakt het voor mij hanteerbaar om bij gebiedsontwikkelingen te kunnen zeggen kijk, dit hebben we met zijn allen afgesproken.”

Welke concrete doelen zijn het beleid vastgesteld voor het bevorderen van de biodiversiteit? (open vraag)

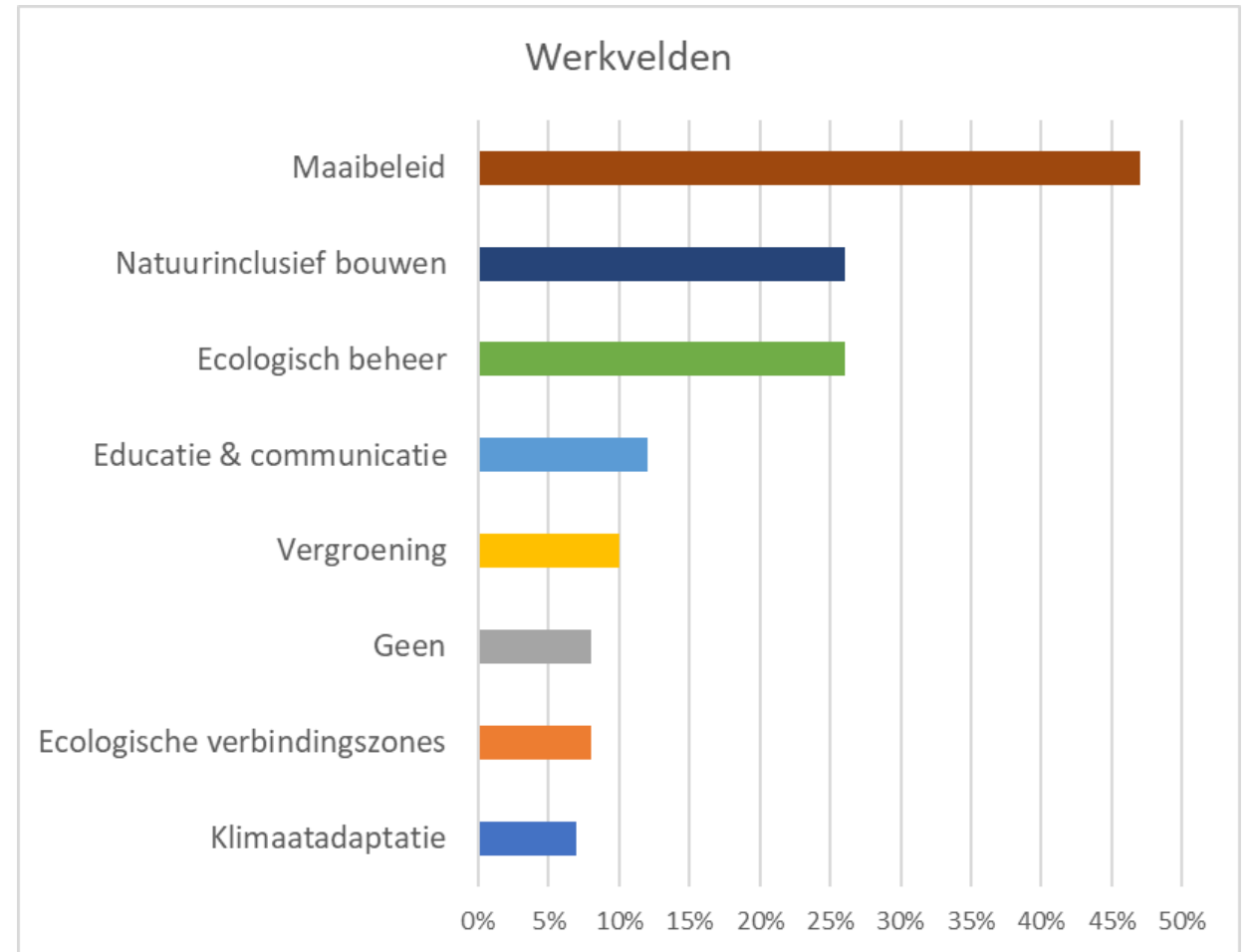

STAND VAN ZAKEN: PRAKTIJK

“Stimuleren van biodiversiteit staat nog redelijk in de kinderschoenen. We zijn bezig met o.a. maaibeleid, geveltuintjes in het centrum e.d. Projectmatig pakken we biodiversiteit aan.”

“Er wordt sterk ingezet op de energietransitie. Natuurlijk ook omdat ook daar een opgave vanuit de regionale energiestrategie ligt. [...] Ecologie en diversiteit zie je wel in alle plannen, maar het is niet te zeggen waar precies nou effort in wordt gestoken.”

Op welk thema wordt door uw gemeente voornamelijk gewerkt aan biodiversiteit? (open vraag)

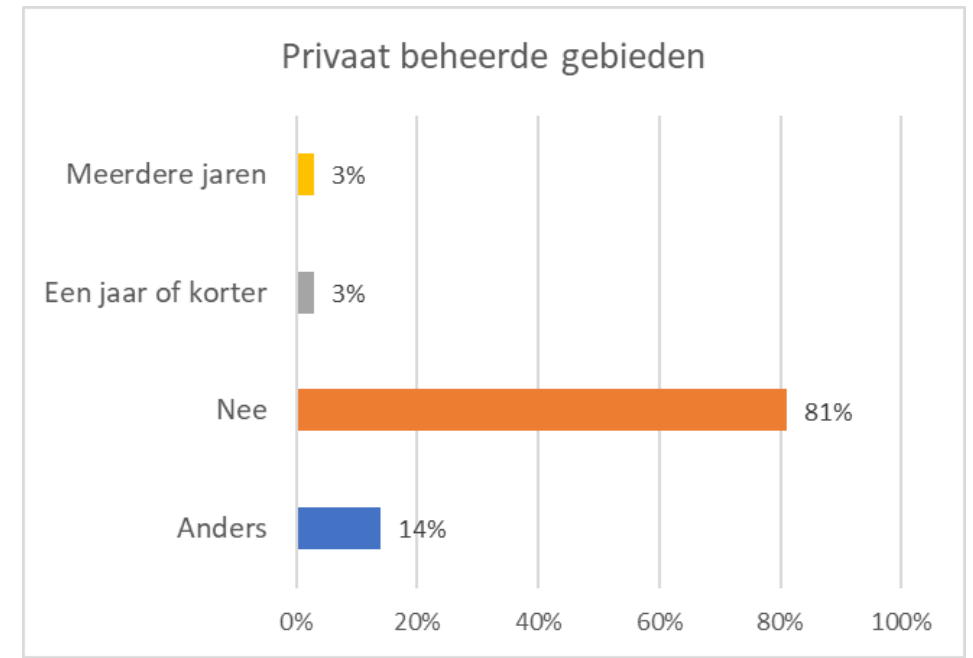
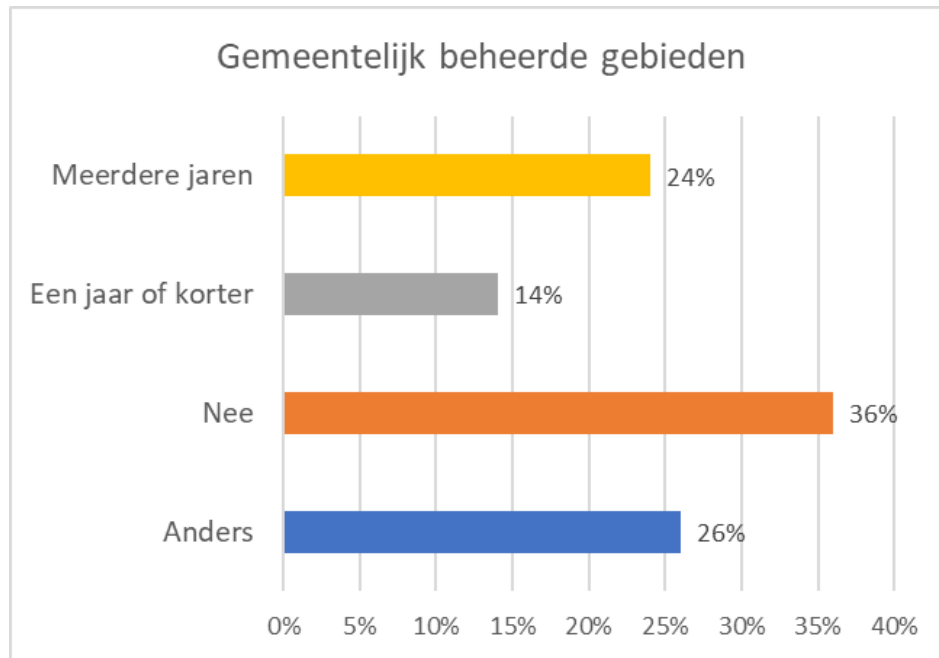

STAND VAN ZAKEN: MONITORING

- Vaak incidenteel, bij bepaalde projecten/gebieden
- Veel samenwerking met vrijwilligers
- Veel gemeenten ontwikkelen momenteel monitoringssysteem

Monitort uw gemeente biodiversiteit? (1 keuze)

“We starten in 2023 met ecologische bermbeheer en vragen IVN en natuurwerkgroepen van wijkcommissies om ons daarin te ondersteunen.”

STAND VAN ZAKEN: PARTICIPATIE

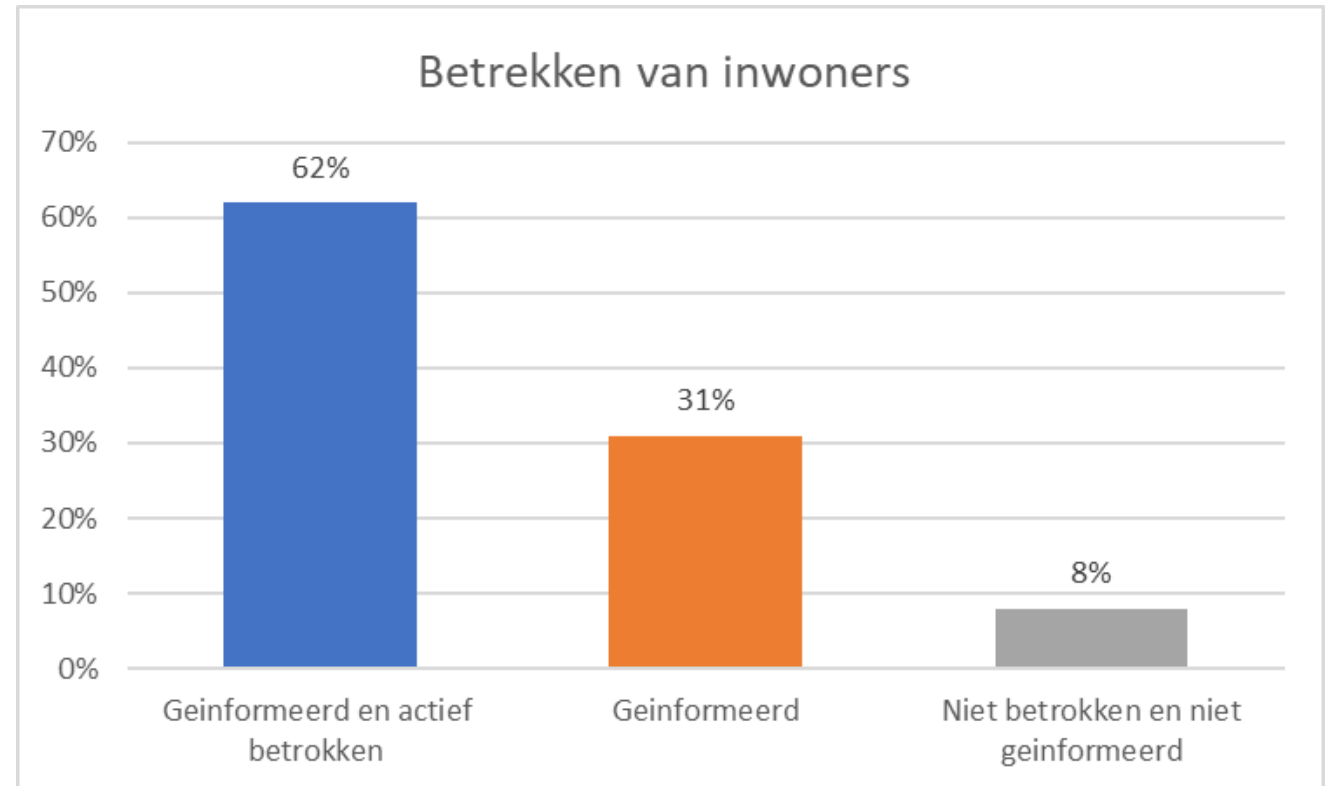
Worden inwoners betrokken bij het bevorderen van de biodiversiteit? (1 keuze)

Actief betrekken van inwoners o.a.:

- Publiekscampagnes
- Plantdagen
- Monitoring

Initiatieven vanuit inwoners zelf o.a.:

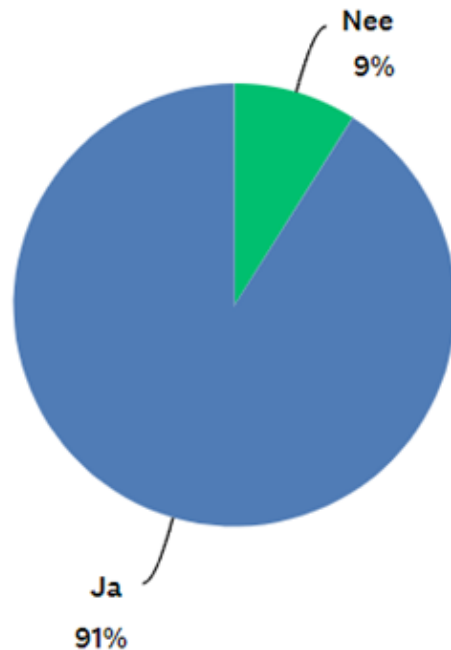
- Geveltuintjes
- Stadsoase
- Vrijwilligerswerk

STAND VAN ZAKEN: SAMENWERKING

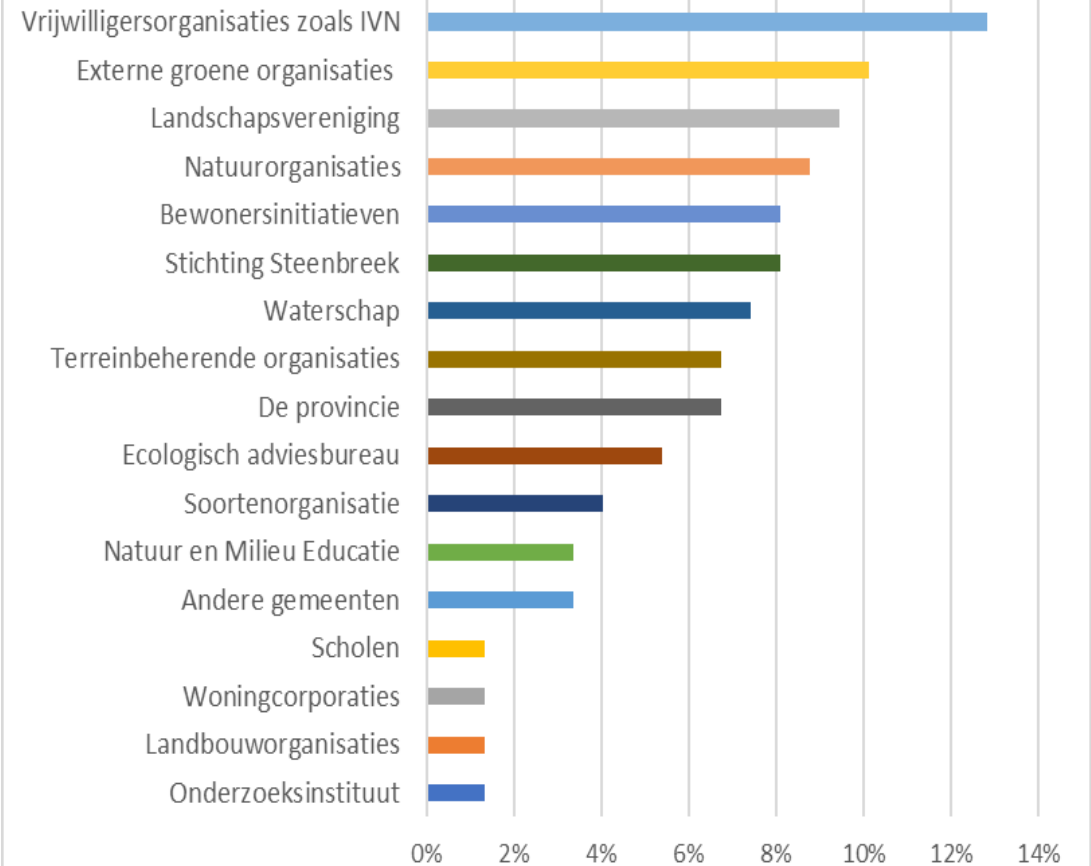
- Veel verschillende partijen
- Andere gemeenten (3%)

Samenwerking andere partijen

*Werkt uw gemeente samen met andere partijen die bezig zijn met biodiversiteit? Zo ja, welke?
(open vraag)*

Samenwerkingsverbanden

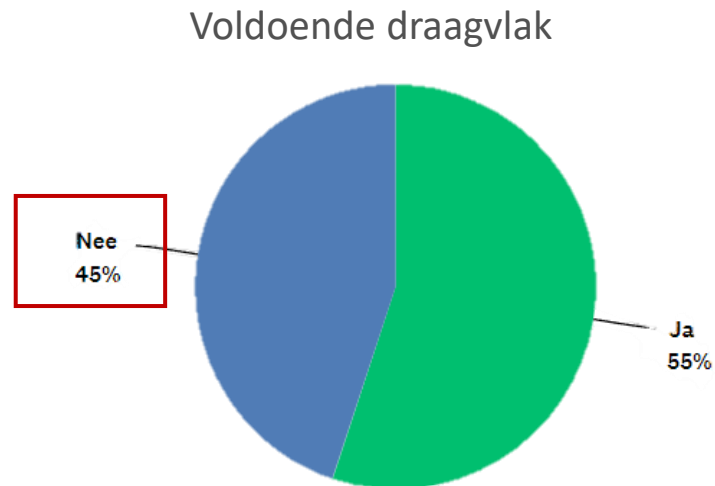

2. KNELPUNTEN

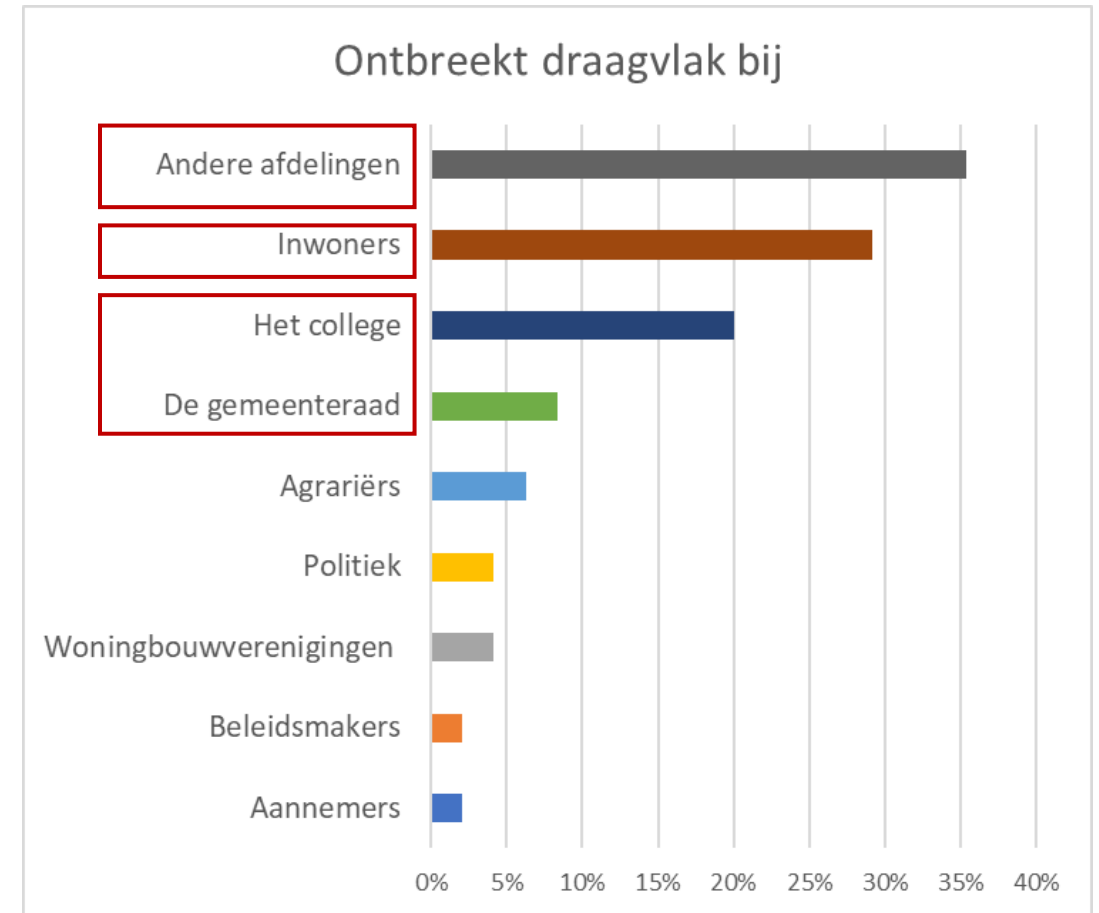

KNELPUNTEN: DRAAGVLAK

- Hangt sterk af van college en grootte van gemeente
- Andere prioriteiten
- Moeilijk bereiken van 'niet-groene' inwoners

Vindt u dat er voldoende draagvlak is voor het bevorderen van biodiversiteit? Zo nee, waar ontbreekt draagvlak? (Open vraag)

KNELPUNTEN: DRAAGVLAK

- Hangt sterk af van college en grootte van gemeente
- Andere prioriteiten
- Moeilijk bereiken van 'niet-groene' inwoners

*Vindt u dat er voldoende draagvlak is voor het bevorderen van biodiversiteit? Zo nee, waar?
(Open vraag)*

“Het is voor velen nog een te complex onderwerp. Er is veel energie nodig om draagvlak te creëren en in de dagelijkse praktijk op te nemen. Wel staat men er voor open, maar doen is wat anders. Door de nieuwe raad heeft het nu wel meer aandacht en zal er anders gewerkt moeten gaan worden”

“Er is voldoende draagvlak zodra er geen andere belangen in het geding komen. Biodiversiteit is nog vaak het ondergeschoven kind”

“Er miste nog steeds draagvlak bij inwoners die in meerderheid kortgeschoren gras opgeruimder vinden dan een bloemrijke berm.”

KNELPUNTEN: KENNIS & MIDDELEN

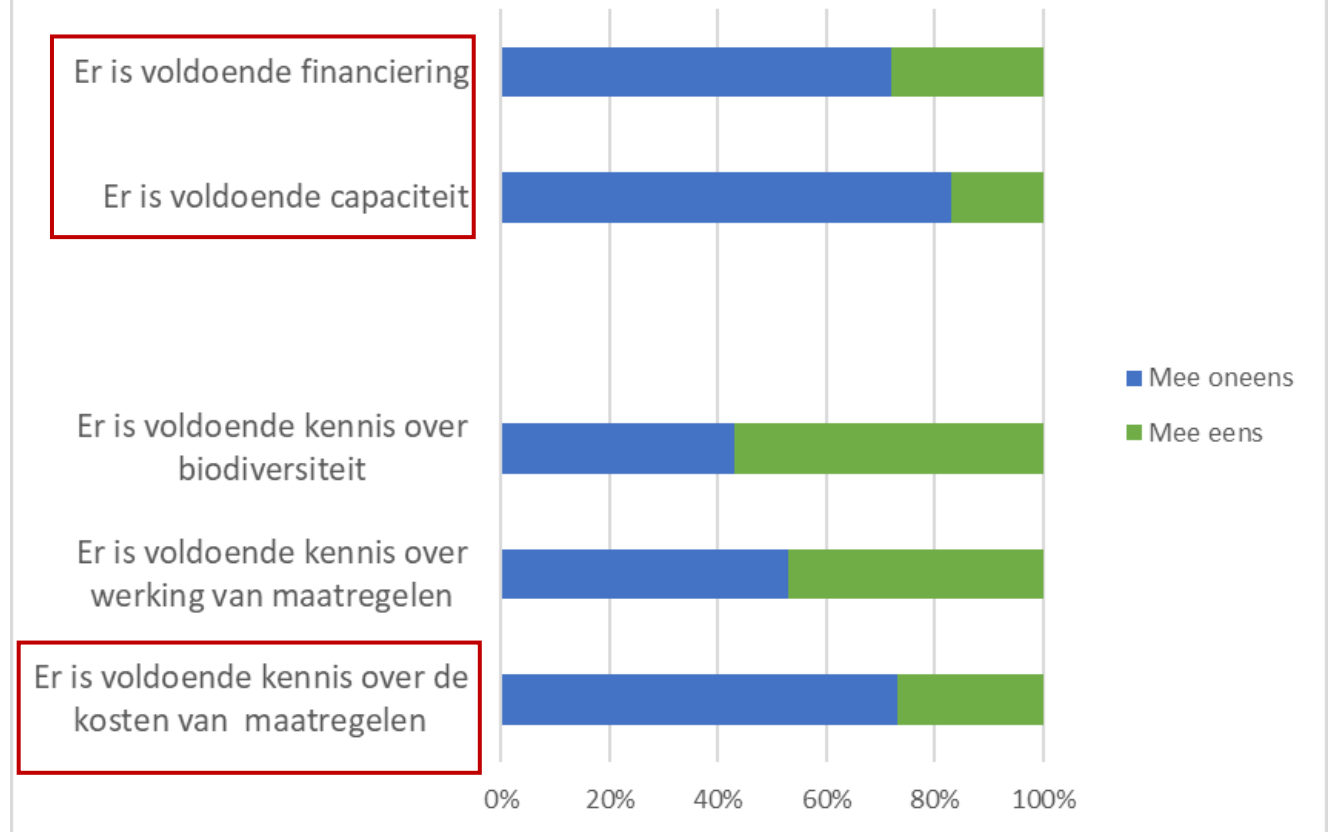
- Snelle personeelwissel
- Concurrentie op arbeidsmarkt
- Financiële kennis nodig voor verantwoording

“Het heeft geen prioriteit, personeel wisselt te snel en is niet op de hoogte”

“Het is vooral een financiële afweging en de langdurige baten worden niet altijd gezien. Het belang van biodiversiteit, is onvoldoende duidelijk in de organisatie.”

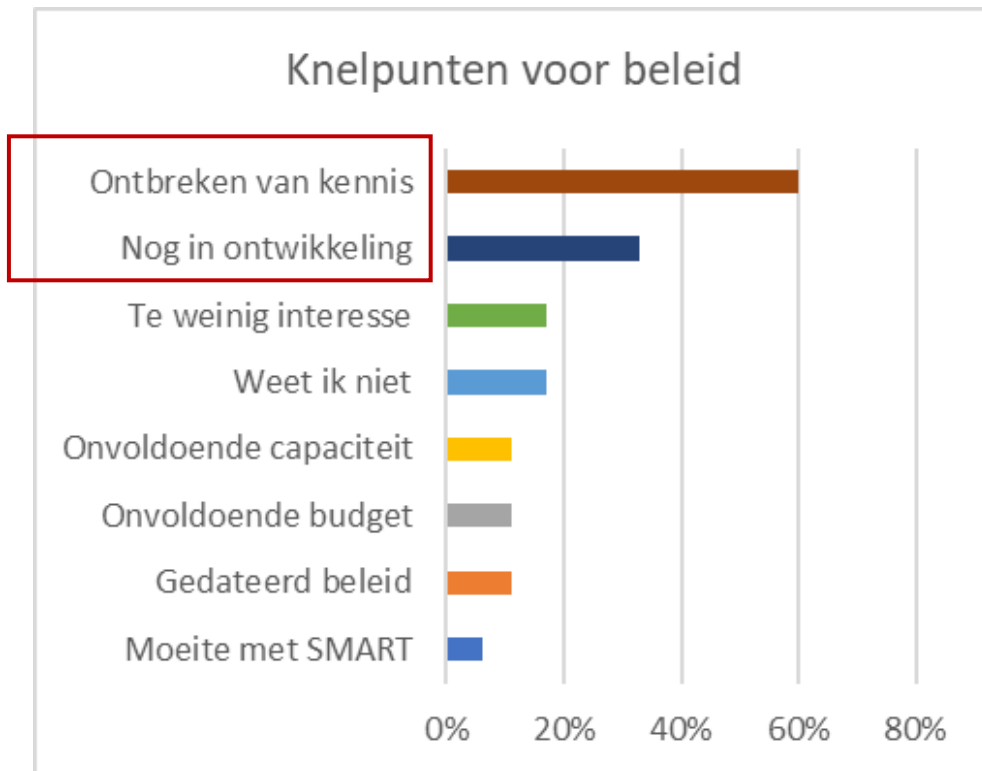
Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen omtrent het bevorderen van biodiversiteit bij uw gemeentelijke organisatie (1 keuze)

Stellingen over kennis & middelen

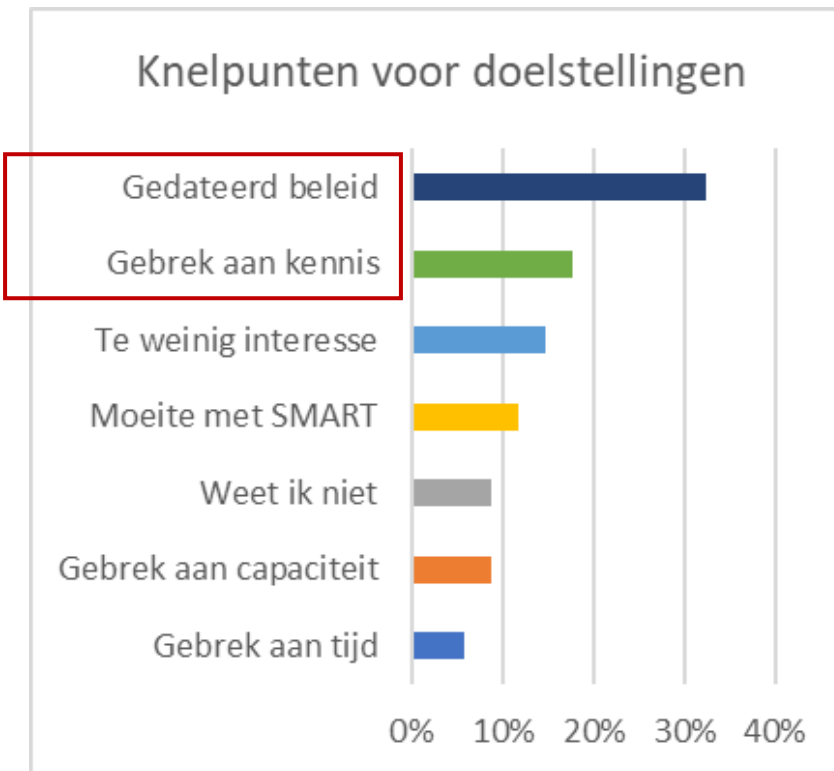

KNELPUNTEN: SAMENVATTEND

*Wat is de voornaamste reden dat biodiversiteit niet in het beleid van uw gemeente is opgenomen?
(open vraag)*

*Wat is de voornaamste reden dat er geen concrete doelen zijn opgesteld voor biodiversiteit door uw gemeente?
(open vraag)*

3. KANSEN

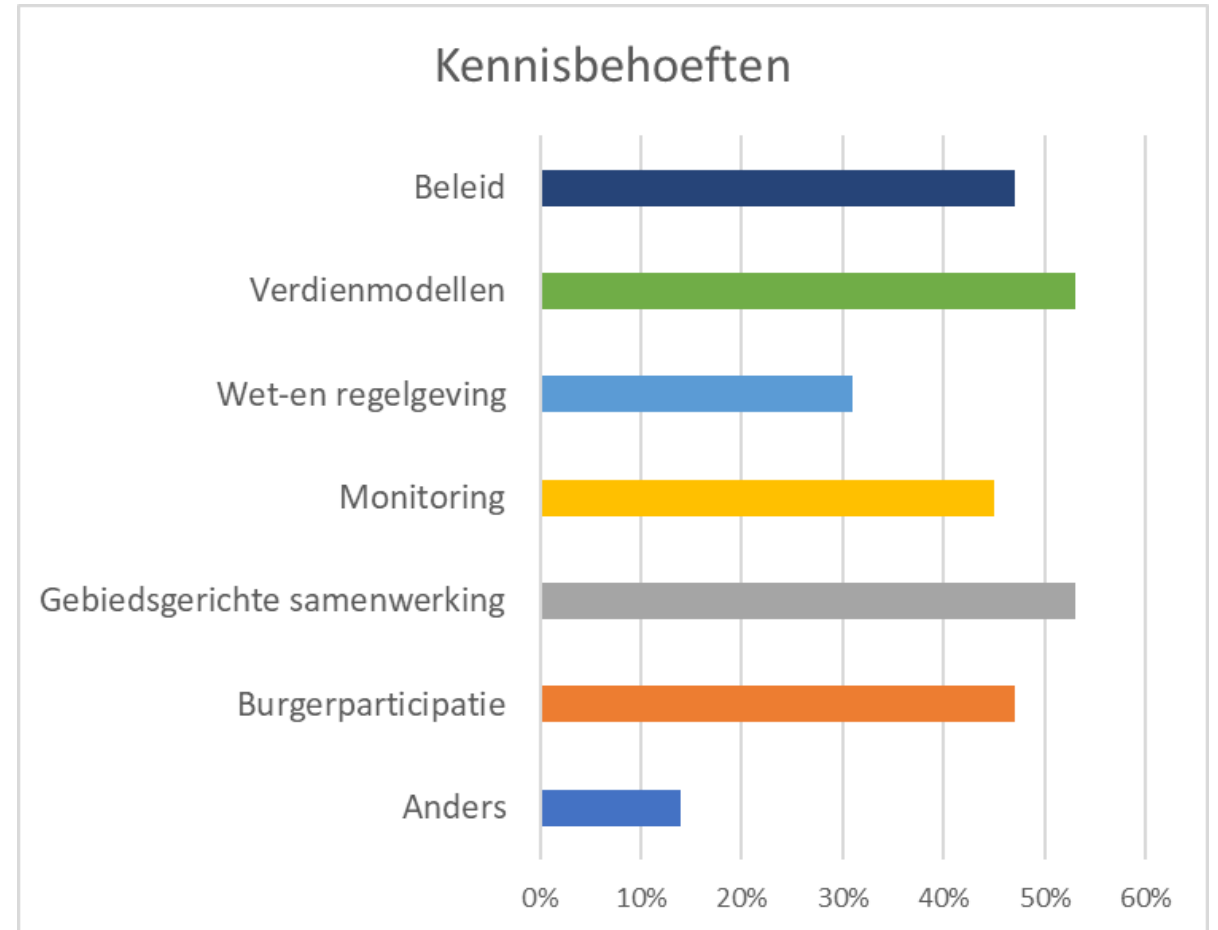
KANSEN: ONTSLUITEN KENNIS

- Maatregelen, effecten en kosten
- Best practices

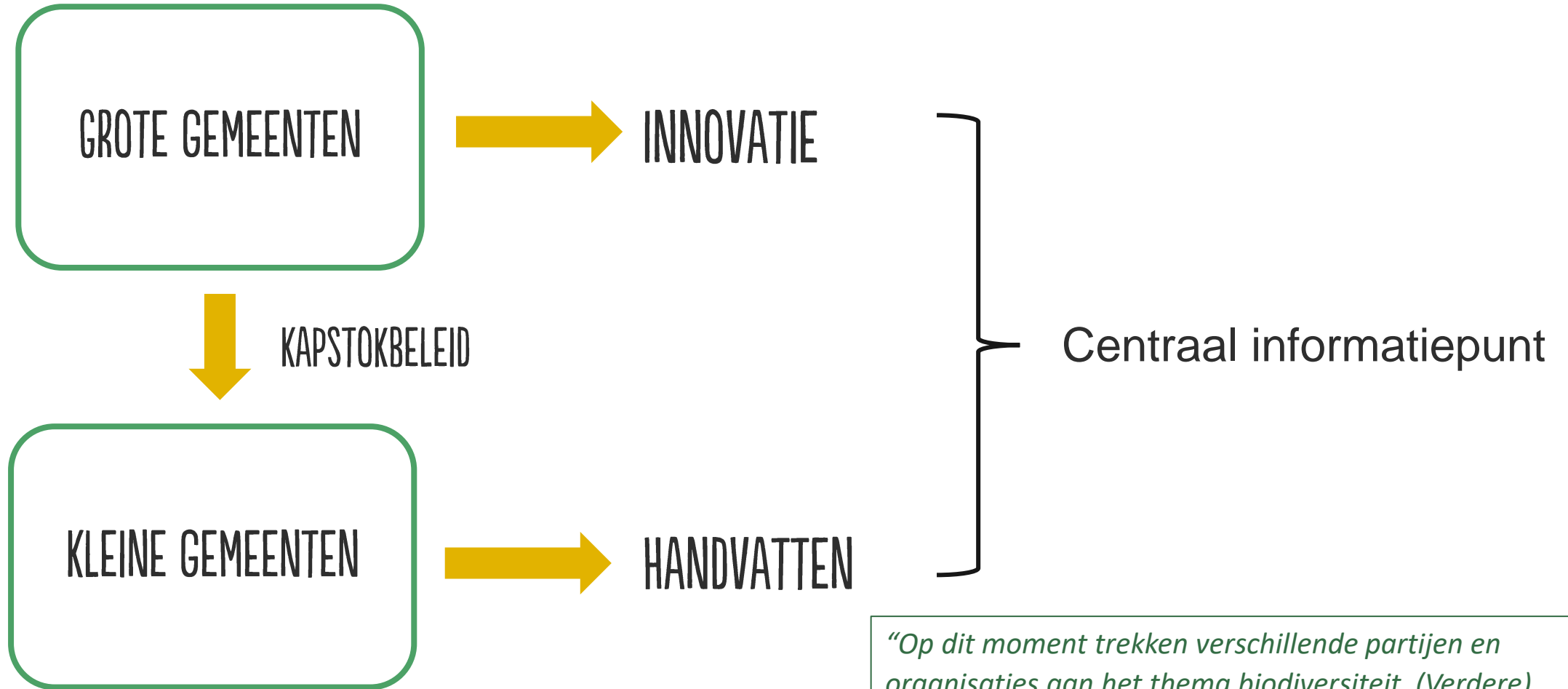
“Het zou fijn zijn om meer handvatten te hebben om biodiversiteit in stedelijke context te stimuleren: wat zijn einddoelen, wat zijn tussendoelen (op condities bijv.) en hoe monitor je?”

“Een organisatie als die van jullie krijgt info van allerlei lokale initiatieven. De beste initiatieven kunnen in het hele land worden uitgerold met hulp (subsidie) van provincie en waterschap etc.”

*Over welke onderwerpen met betrekking tot biodiversiteit zou u graag meer willen weten?
(meerkeuze)*

ONTSLUITEN KENNIS: HOE?

“Op dit moment trekken verschillende partijen en organisaties aan het thema biodiversiteit. (Verdere) versnippering is niet wenselijk.”

KOPPELKANSEN

Vanuit oogpunt gemeenten:

- Focus op belang voor leefbaarheid
- Zoeken naar koppelkansen ruimtelijke opgaven

“Meer groen voor gezondheid (en economisch gewin) vinden bestuurders wel belangrijk, meer groen voor biodiversiteit niet.”

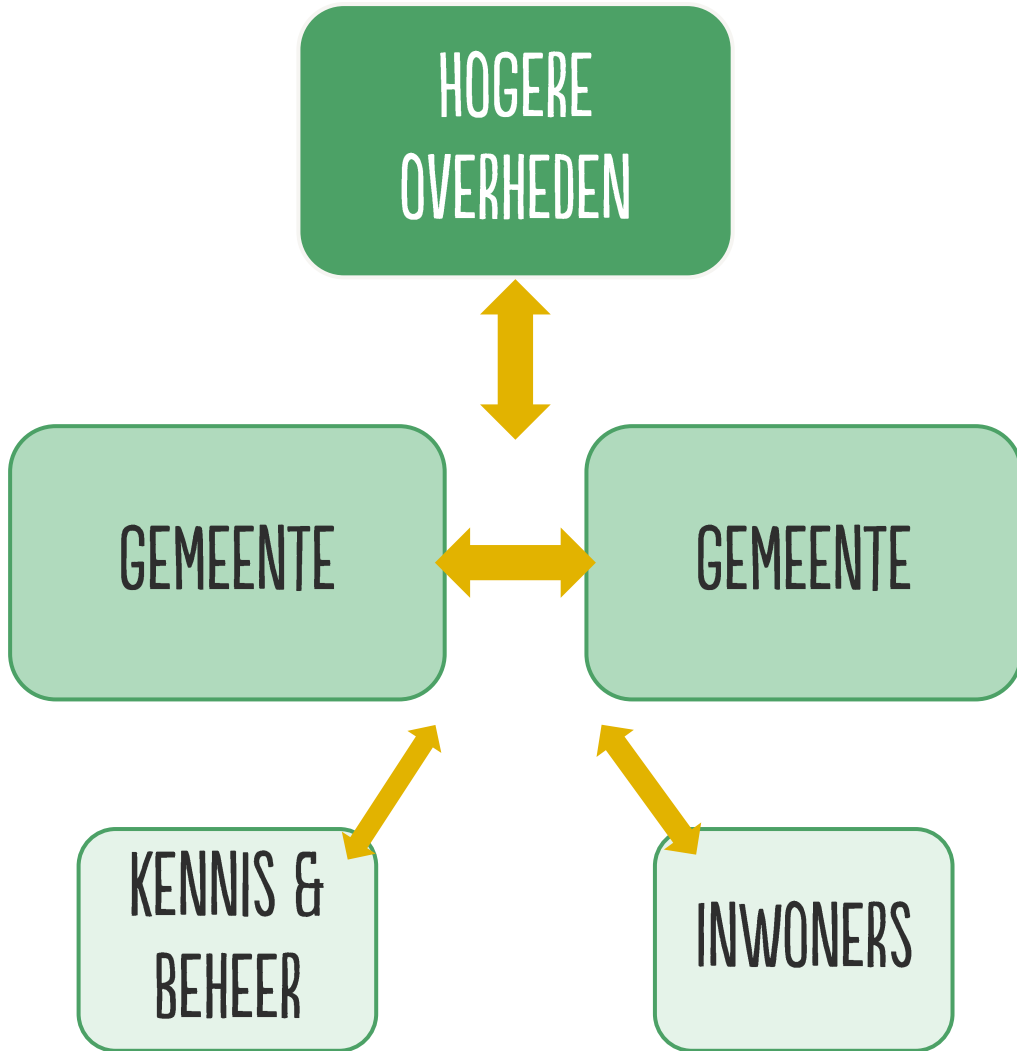
“Soms liggen er kansen die makkelijk benut kunnen worden. Hier spelen we op in.”

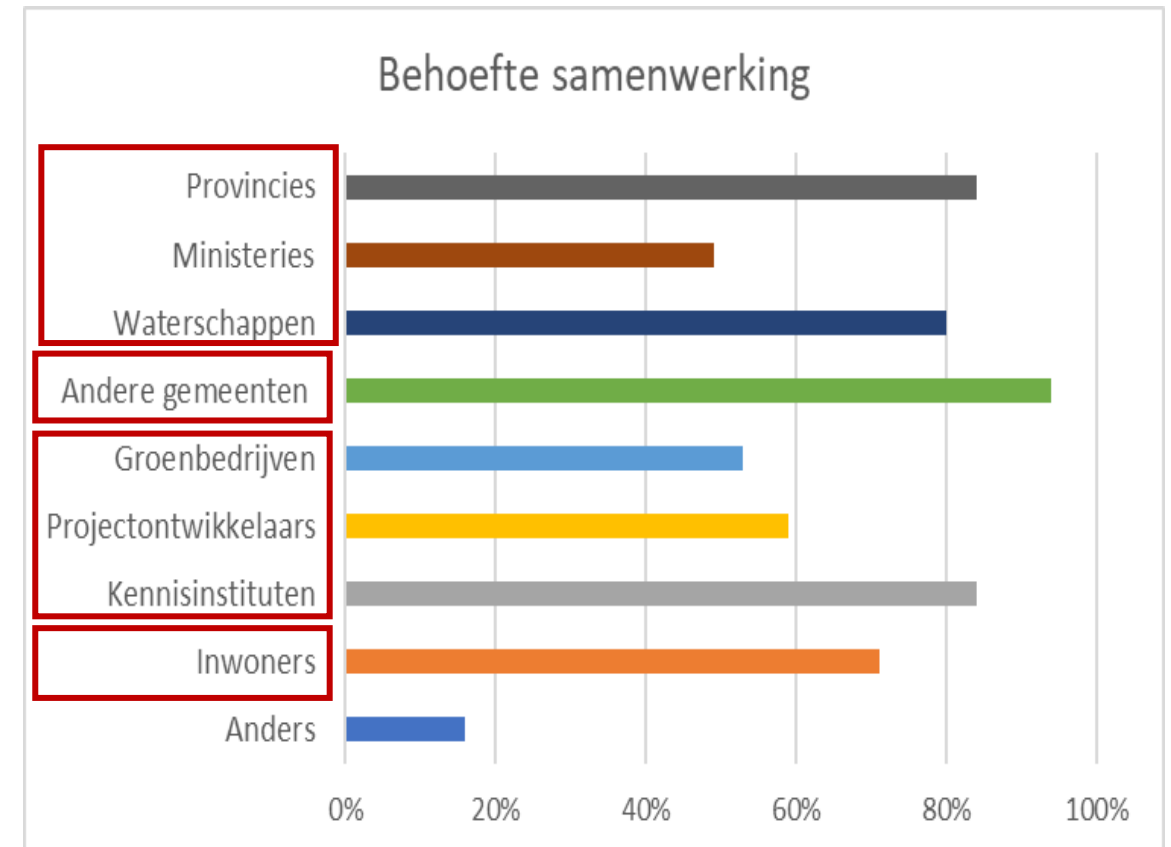
Bron: Omgevingsvisie Provincie Utrecht

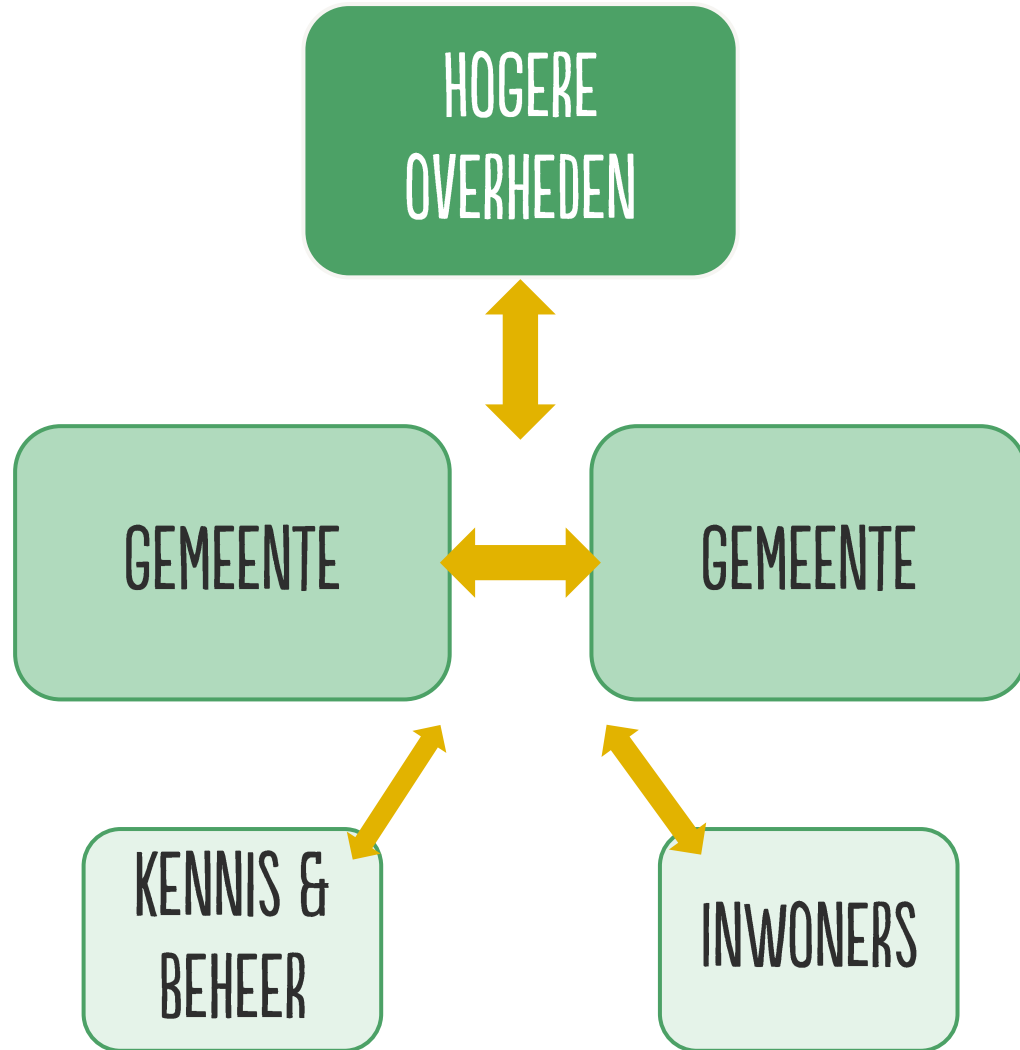
KANSEN: VERBINDING

Welke partijen vindt u belangrijk om terug te zien bij het uitwisselen van kennis en ervaringen omtrent biodiversiteit? (meerkeuze)

KANSEN: VERBINDING

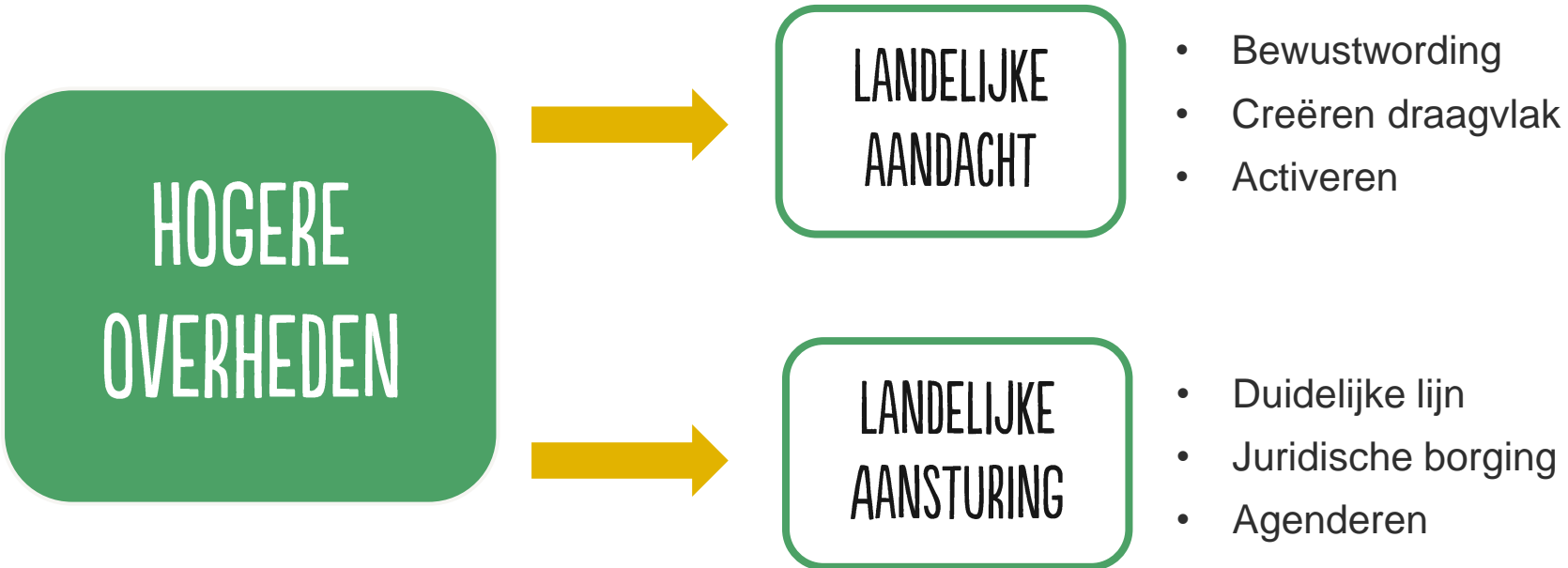

- Integrale aanpak centraal
- Eén gedeelde visie
- Kennisuitwisseling
- Best practices & kapstokbeleid

“Meer bewustwording, bij inwoners en politiek, landelijke aandacht, grote partijen, meer draagvlak, heldere communicatie, versterken urgentie, goede voorbeelden in landelijke media”

“Eenduidige aanpak, in plaats van dat iedereen weer zelf iets bedenkt.”

KANSEN: AANSTURING

“Met alle taakstellingen die gemeenten hebben gekregen zijn de financiële omstandigheden niet bijzonder rooskleurig. Dat geldt niet alleen voor onze, maar voor heel veel gemeenten. We hebben wel al die ambities en je kan het wel willen, maar hoe gaat het geregeld worden? In mijn beleving zou daar vanuit het Rijk meer regie op mogen worden gevoerd.”

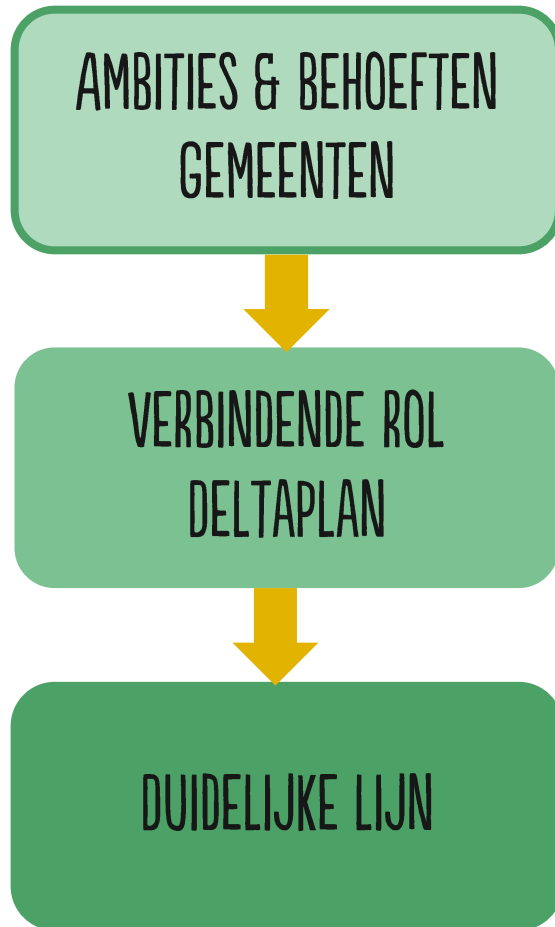
- Bewustwording
- Creëren draagvlak
- Activeren

- Duidelijke lijn
- Juridische borging
- Agenderen

**VAN KOPPELING
NAAR
VANZELFSPREKENDHEID**

“Er moet regie genomen worden door het rijk, duidelijk acties en actoren aanwijzen. Verdeelde verantwoordelijkheid staat nu in de weg”

VERVOLG (DISCUSSIE)

- Veel ambitie
  - Er gebeurt al veel → versnipperd
  - Concretiseren ambitie lastig
-
- Samenbrengen kennis → Toolbox
  - Verbinding gemeenten centraal
  - Samenbrengen stakeholders → bestaande samenwerkingen
-
- Continuïteit → Periodieke bijeenkomsten & workshops
    1. Gemeenten → best practices & handvaten
    2. Gemeenten & experts → kennis & innovatie
    3. Gemeenten & hogere overheden → lobby

VRAGEN?